

"เรื่องเล่า...จากคนหาดใหญ่"

Activity supported by the
Canada Fund for Local Initiatives
Activite realisee avec l'appui du
Fonds canadien d'initiatives locales

Canada

TEI
Sustainable
Environment
Stewardship
THAILAND ENVIRONMENT INSTITUTE

www.thaicity-climate.org

f/UrbanClimateResilienceThailand

“หาดใหญ่” นครหล้าสี่ส้น ครบครันแหล่งจับจ่ายสินค้า ดังสมญา **“ศูนย์การค้าแดนใต้”** ซึ่งหลายคนเลือกจะลงหลักปักฐานไว้เป็นที่อยู่ที่ทำกินนอกจากแหล่งช้อปปิ้งแล้ว หาดใหญ่ยังเป็นศูนย์กลางการคมนาคม ทั้งรถยนต์ รถไฟ และท่าอากาศยาน เป็นแหล่งรวมสถานศึกษาชื่อดังทั้งของรัฐและเอกชนทุกระดับชั้น หรือหากเจ็บไข้ได้ป่วยก็มีสถานพยาบาลชั้นนำทั้งของรัฐและเอกชนที่ขึ้นชื่อและครบวงจรมากมาย โดยเฉพาะโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ที่เป็นโรงพยาบาลใหญ่ระดับภูมิภาค ให้บริการทางการแพทย์ด้วยเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัย

หากคุณเป็นคนหนึ่งที่หลงใหลในมนต์เสน่ห์ของเมืองหาดใหญ่ ควรเข้าใจและเตรียมตัวเตรียมใจไว้ด้วยว่า หาดใหญ่เป็นเมืองที่ตั้งอยู่บนพื้นที่ลุ่มต่ำ เคยประสบอุทกภัยครั้งใหญ่ๆ มาหลายครั้งแน่นอนว่าอนาคตย่อมมีโอกาสจะเกิดขึ้นได้อีก แม้ว่าจะหามาตรการป้องกันแล้วก็ตาม ด้วยปัจจัยหลายๆ ด้าน อาทิ สภาพพื้นที่ ภูมิประเทศ, การขยายตัวของเมืองที่ขาดการวางแผนการใช้พื้นที่และรองรับการระบายน้ำปริมาณมากในช่วงฤดูฝนมาตั้งแต่ต้น รวมถึงสภาพภูมิอากาศของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป มีความแปรปรวน ปริมาณน้ำฝนที่ตกในแต่ละปีใกล้เคียงกัน แต่จำนวนวันที่ฝนตกมีน้อยลง ส่งผลให้น้ำระบายไม่ทัน เกิดน้ำท่วมฉับพลันได้บ่อยมากขึ้น เป็นต้น

ผู้เขียนเองเป็นคนที่เกิดและเติบโตมาในหาดใหญ่ เรียนจบ ทำงาน แต่งงานมีครอบครัวก็ยังคงอยู่ในหาดใหญ่....ถิ่นฐานบ้านเกิดแห่งนี้มาอย่างต่อเนื่อง มีประสบการณ์กับอุทกภัยมาตั้งแต่ลืมนับตาโลกเลยก็ว่าได้ ด้วยเพราะบ้านที่อยู่อาศัยมาแต่เดิมนั้นอยู่ในพื้นที่ลุ่มต่ำ ล้อมรอบด้วยทุ่งนาไร่ เมื่อฝนตกหนักจึงท่วมทุ่งและถนนเป็นประจำทุกปี มารดาของผู้เขียนได้เกิดอุบัติเหตุลื่นล้มระหว่างเดินทาง (ลุยน้ำ) กลับบ้าน ในขณะที่ใกล้คลอดผู้เขียนเมื่อ 40 กว่าปีก่อน การเติบโตมาพร้อมกับภัยธรรมชาติ “ลุยน้ำท่วม” ระหว่างเดินทางเข้าบ้านช่วงหน้าฝนเกือบทุกปีเป็นส่วนหนึ่งที่สร้างภูมิคุ้มกันในการใช้ชีวิตโดยไม่รู้ตัว จนกระทั่งปี 2531 ซึ่งเกิดน้ำท่วมใหญ่ ระดับน้ำสูงมาก อีกเพียง 1 ชั้นบันไดน้ำก็จะท่วมถึงชั้น 2 ของบ้าน ปีนั้นเป็นปีที่วิกฤตมาก น้ำท่วมสูงและนานกว่าที่พวกเราเคยประสบมา คุณพ่อคุณแม่ของผู้เขียนจึงตัดสินใจซื้อที่ดินและปลูกบ้านหลังใหม่บริเวณหมู่ 5 ตำบลคอหงส์ในสมัยนั้น ซึ่งไม่เคยมีประวัติน้ำท่วมมาก่อน

แต่แล้วในปี 2543 ปีที่เกิดอุทกภัยครั้งใหญ่อีกครั้งของเมืองหาดใหญ่ ก็ทำให้ประจักษ์ว่า....พื้นที่ที่น้ำไม่เคยท่วมถึงก็สามารถเกิดน้ำท่วมได้ บ้านที่ทุ่งรี ตำบลคอหงส์ ในอดีตอาจมีเพียงน้ำป่าไหลหลาก แต่ในปี 2543 น้ำท่วมในบ้านอยู่ราว 2 วันจึงลด ซึ่งนับว่าโชคดีกว่าบางพื้นที่ซึ่งท่วมนาน 4-5 วัน หรือมากกว่านั้น

แต่แล้วในปี 2543 ปีที่เกิดอุทกภัยครั้งใหญ่อีกครั้งของเมืองหาดใหญ่ ก็ทำให้ประจักษ์ว่า....พื้นที่ที่น้ำไม่เคยท่วมถึงก็สามารถเกิดน้ำท่วมได้ บ้านที่ทุ่งรี ตำบลคอหงส์ ในอดีตอาจมีเพียงน้ำป่าไหลหลาก แต่ในปี 2543 น้ำท่วมในบ้านอยู่ราว 2 วันจึงลด ซึ่งนับว่าโชคดีกว่าบางพื้นที่ซึ่งท่วมนาน 4-5 วัน หรือมากกว่านั้น

และในปี 2553 ก็ได้เกิดอุทกภัยในเมืองหาดใหญ่ขึ้นอีกครั้ง แม้ว่าหลายฝ่ายจะมีมาตรการป้องกันในหลายๆ ด้านแล้วก็ตาม ด้วยปัจจัยหลายอย่างที่กำลังมาแล้วข้างต้น แต่ก็นับว่าเป็นโชคดีของคนหาดใหญ่ยุคปัจจุบัน ที่ถึงพร้อมด้วยข้อมูลข่าวสารทั้งการรายงานข่าวของกรมอุตุนิยมวิทยาที่มีเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัยขึ้นตามกาลเวลา กอปรกับความช่วยเหลือจากหลายองค์กรทั้งระดับท้องถิ่น ประเทศและระดับนานาชาติ ความก้าวหน้าด้านระบบการแจ้งเตือนภัยที่มีทั้งรถขยายเสียงประชาสัมพันธ์ของเทศบาล, ธงแจ้งเตือนอุทกภัยที่ตั้งอยู่ตามจุดต่างๆ ของเมือง, เอกสารคู่มือพร้อมรับสถานการณ์ฯ ฉบับประชาชน, สถานีวิทยุ, SMS, ป้ายอักษรไฟวิ่ง, โทรศัพท์สายด่วนกุญชร 074 200000 (สองแสน), เว็บไซต์และสื่อโซเชียล ที่แสนสะดวกรวดเร็ว ให้เกาะติดสถานการณ์กันได้ตั้งแต่เนิ่นๆ ซึ่งในอดีตความช่วยเหลือเหล่านี้มีน้อยมาก

แม้ว่าที่ผ่านมา บางพื้นที่ในหาดใหญ่อาจจะน้ำท่วมไม่ถึง แต่ก็เชื่อว่าจะไม่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยเสียทีเดียว เพราะพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งเป็นอยู่อาศัยอยู่ในที่ลุ่มต่ำบริเวณรอบนอกประสบภัย ถนนหนทางโดยรวม ถูกตัดขาดด้วยระดับน้ำที่สูงเกินกว่ารถจะสัญจรไปได้ตามปกติ การไฟฟ้าจำเป็นต้องจ่ายกระแสไฟเป็นการชั่วคราวระยะเวลาหนึ่ง เพื่อป้องกันเหตุไฟฟ้าช็อตสร้างความเสียหายแก่ชีวิตประชาชนในพื้นที่ที่น้ำท่วม ทำให้ความสะดวกสบายและสบาย ปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิตขาดแคลนไปชั่วขณะอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นอกจากนี้ยังมีโรคระบาดที่มักจะมากับน้ำท่วมหรือหลังน้ำลดลงแล้วอีกด้วย ฉะนั้นแม้อาคารบ้านเรือนในบางพื้นที่จะไม่ประสบอุทกภัยก็เชื่อว่าจะไม่ได้รับผลกระทบที่เกิดขึ้น

ใดๆ ในโลกเมื่อมีครั้งที่หนึ่ง ก็มักมีครั้งที่สอง....สามตามมา อุทกภัยที่เกิดในศูนย์การค้าแดนใต้แห่งนี้ก็เช่นเดียวกัน ผู้คนที่ลงหลักปักฐานร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างศูนย์การค้าแห่งนี้ก็ควรเตรียมตัว เตรียมใจ เตรียมพร้อมรับมืออุทกภัยที่อาจจะมาถึง เพื่อที่จะได้รับความเดือดร้อนจากภัยน้ำท่วมน้อยที่สุด เจริญมีสองด้านฉันใด นครหาดใหญ่ก็มีสองด้านฉันนั้น

ท้ายนี้ ผู้เขียนใคร่ขออัญเชิญพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทย ในโอกาสขึ้นปีใหม่ พ.ศ. 2528 วันจันทร์ ที่ 31 ธันวาคม 2527 เป็นข้อคิด... “วิถีมุขยนั้น จะให้แต่ความปรกติสุขอย่างเดียวไม่ได้ จะต้องมีทุกข์ มีภัย มีอุปสรรคผ่านเข้ามาด้วยเสมอ ยากจะหลีกเลี่ยงพ้น ข้อสำคัญอยู่ที่ทุกๆ คนจะต้องเตรียมกาย เตรียมใจ และเตรียมการไว้ให้พร้อมทุกเวลาเพื่อเผชิญและแก้ไขความไม่ปรกติเดือดร้อนนั้นด้วยความไม่ประมาท ด้วยเหตุผลด้วยหลักวิชาและด้วยสามัคคีธรรม จึงจะผ่อนหนักให้เป็นเบาและกลับร้ายให้กลายเป็นดีได้”

บทความโดย กิรติภิญโญ ชินนพคุณตระกูล